

Europos Komisija – Teisingumo generalinis direktoratas
Iš dalies finansuoja
Pagrindinių teisių ir pilietybės programa

MOKINIŲ ATVAIZDŲ SKELBIMO INTERNETE PROBLEMATIKA

Daiva Paulikienė

Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos

Teisės skyriaus vedėja

Vilnius, 2011 m. kovo 31 d.

Tarptautiniai teisės aktai

- Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencija (8 straipsnis)
- Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija (2007/C 303/01) (7, 8 ir 24 straipsniai)
- Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija (16 straipsnis)

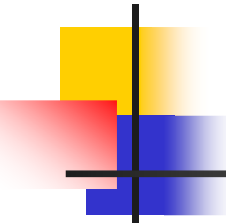

LR teisės aktai:

- LR Konstitucija (22 straipsnis)
- LR Vaiko teisių apsaugos įstatymas
- LR Visuomenės informavimo įstatymas
- LR Civilinis kodeksas
- LR ADTAĮ
- LR ŠMM teisės aktai

Visuomenės informavimo įstatymo 13 str. 1 d.

Siekiant nepažeisti asmens teisių, apsaugoti jo garbę ir orumą, renkant ir viešai skelbiant informaciją draudžiama:

- filmuoti, fotografuoti vaiką ar daryti jo garso ir vaizdo įrašus be:
  - nors vieno iš tėvų
  - globėjų ar rūpintojų
  - **ir paties vaiko sutikimo**

Teisė į atvaizdą (CK 2.22 str.)

- fizinio asmens nuotrauka (jos dalis), portretas ar kitoks atvaizdas gali būti atgaminami, parduodami, demonstruojami, spausdinami, taip pat pats asmuo gali būti fotografuojamas
- **tik jo sutikimu**

Atvaizdas

- užfiksuotos asmens kūno dalys (veidas, asmuo visu ūgiu, iki juosmens)
- įmanoma identifikuoti vaizduojamą asmenį

ADTAĮ taikymo sritis

- **tikslas** yra ginti žmogaus privataus gyvenimo neliečiamumo teisę tvarkant asmens duomenis
- taikomas asmens duomenų tvarkymui automatiniu būdu
- kai neautomatiniu būdu tvarkomos asmens duomenų susistemintos rinkmenos

Asmens nuotrauka

Asmens duomuo, jei galima nustatyti asmens tapatybę:

- Tiesiogiai – pvz., mokinio nuotrauka, nurodytas vardas, pavardė
- Netiesiogiai – pvz., tik nuotrauka, bet galima identifikuoti siejant su kitais turimais asmens duomenimis

Reikalavimai skelbiant nuotraukas

- Asmens duomenų tvarkymo reikalavimai
(Pagrindiniai duomenų apsaugos principai)
(ADTAĮ 3 str.)
- Teisinis pagrindas (ADTAĮ 5 str.)
- Duomenų subjekto teisių įgyvendinimas
(ADTAĮ 23 str.)

1. Mokyklos interneto svetainėje skelbiamos:

- Bendros mokinių grupių (mokyklos renginių) nuotraukos
- Nuotraukose nėra lengva atpažinti konkrečius mokinius, jų negalima identifikuoti
- Rekomenduojama pranešti mokiniams ir jų tėvams, kad bus padaryta tokia nuotrauka, ir nurodyti, kam ji bus naudojama

<http://dauksos.lt/2011/03/%E2%80%9Eziema-ziema-bek-is-kiemo%E2%80%9C/#more-3647>

<http://dauksos.lt/2011/03/%E2%80%9Eziema-ziema-bek-is-kiemo%E2%80%9C/#more-3647>

2. Mokyklos interneto svetainėje skelbiamos:

- Pavienių mokinių nuotraukos, iš kurių aiški mokinių tapatybė
- Grupės mokinių nuotraukos, iš kurių galima nustatyti mokinių tapatybę

Jeigu galima identifikuoti vaiką, turi būti sutikimas

- Tėvų ar kitų įstatyminių atstovų
- Paties vaiko, jei jis yra pakankamai subrendęs
- Rekomenduotina visada atsiklausti ir paties vaiko, nes būna atvejų, kai jo nuomonė skiriasi nuo tėvų duoto bendro sutikimo

Informavimas (ADTAĮ 24 str.)

- mokyklos pavadinimas, kiti rekvizitai, adresas
- kokias nuotraukas ir koku tikslu mokykla tvarkys, kur skelbs
- **apie teisę atšaukti sutikimą**
- apie teisę susipažinti su savo asmens duomenimis, reikalauti ištaisyti neteisingus, neišsamius, netikslus savo asmens duomenis

Rekomenduotina

- Parengti sutikimo dėl fotografavimo ir nuotraukų panaudojimo formą
- Mokinių fotografavimo ir nuotraukų panaudojimo taisyklės arba bendras asmens duomenų tvarkymo taisyklės
- Supažindinti mokytojus, vaikus ir tėvus
- Paskirti už duomenų apsaugą atsakingą asmenį

Duomenų saugumas (ADTAĮ 30 str.)

- tinkamos organizacinės ir techninės priemonės, skirtas apsaugoti asmens duomenims nuo atsitiktinio ar neteisėto sunaikinimo, pakeitimo, atskleidimo, taip pat nuo bet kokio kito neteisėto tvarkymo.
- Priemonės turi užtikrinti tokį saugumo lygį, kuris atitiktų saugotinių asmens duomenų pobūdį ir jų tvarkymo keliamą riziką

© Eastnews/Peter Lawson

<http://www.dailymail.co.uk/news/article-526710/Schools-bizarre-ploy-beat-internet-perverts--masking-pupils-Acid-House-smileys.html>

<http://www.dailymail.co.uk/news/article-526710/Schools-bizarre-ploy-beat-internet-perverts--masking-pupils-Acid-House-smileys.html>

© Eastnews/Peter Lawson

Patarimai dėl saugesnio nuotraukų skelbimo internete

- Skelbti „prastesnės kokybės“ nuotraukas pvz., 800x600 pikselių
- Nuotraukas žymėti vandens ženklais
- Nuotraukas talpinti mozaikos stiliumi

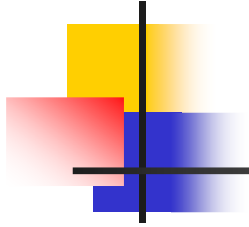

Patarimai dėl saugesnio nuotraukų skelbimo internete

- Programinio kodo (JAVA, PHP, HTML) pagalba uždrausti dešinio klavišo paspaudimą arba nuotraukų kopijavimą
- Naudoti skaitmeninį antspaudą (angl. „Digital fingerprinting“)
- Įdiegti ribotos prieigos mechanizmus, pvz., svetainėje registruojamasi naudotojo vardu ir slaptažodžiu

AČIŪ UŽ DĖMESĮ!